

Warszawa, 24 kwietnia 2024 r.

Informacja prasowa

Cała prawda o sterydach

Glikokortykosteroidy (GKS) to różnorodna grupa związków, które naturalnie występują w organizmie. W mowie potocznej używa się też określenia sterydy. Ich syntetyczne pochodne znalazły zastosowanie w terapii różnych chorób. W związku z tym, że są tak szeroko używane, częściej może dochodzić do ich nieprawidłowego zastosowania, przez co powstało wiele mitów dotyczących działań niepożądanych i wskazań dotyczących tej grupy leków.

Obawy przed glikokortykosteroidami bardzo często odnoszą się do przekonania, że GKS są swego rodzaju bombą, która rozregulowuje gospodarkę hormonalną. Tymczasem dysponujemy lekami, które - jeżeli są właściwie zastosowane - są w pełni bezpieczne. A jeżeli ktoś bardziej uwierzy w mity niż w fakty, może zniechęcić się do stosowania tych leków, co bardzo często będzie się wiązało z powikłaniami, niekorzystnymi działaniami i postępem wielu chorób.

*„Glikokortykosteroidy to grupa leków, które mają bardzo dużo wskazań do zastosowania, przez co są ordynowane prawie w każdej specjalizacji medycznej. W związku z tym, że są tak szeroko upowszechnione, częściej może dochodzić do ich nieprawidłowego zastosowania, przez co powstało wiele mitów dotyczących działań niepożądanych i wskazań dotyczących tej grupy leków. Dlatego tak ważne jest, aby przypominać, co to są za leki, kiedy powinniśmy je stosować, a kiedy nie” - mówi **dr hab. med. Adam Kobayashi, prof. uczelni**, kierownik Zakład Farmakologii i Farmakologii Klinicznej Instytut Nauk Medycznych Wydział Medyczny - Collegium Medicum Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.*

Dlaczego pacjenci boją się steroidoterapii

Najczęstszy błąd, który jest popełniany, to ustanowienie tzw. efektu klasy w grupie glikokortykosteroidów, czyli wkładanie wszystkich GKS do jednego worka i na poziomie takiego uogólnienia mówienie o swoistych zagrożeniach i ryzykach z

związanych tą grupą leków. Nie wybrzmiewa natomiast fakt, że bez glikokortykosteroidów nie poradziłibyśmy sobie dzisiaj z leczeniem wielu chorób. Ważne jest tylko to, aby ta farmakoterapia była prawidłowo dobrana, czyli taka, która maksymalizuje skuteczność, a minimalizuje ryzyko wystąpienia działań niepożądanych.

„W stosowaniu glikokortykosteroidów nie ma czegoś takiego, jak lek z wyboru. Pacjent ma swoje cechy - rezydualne i te związane z wielochorobowością. Musimy uwzględnić interakcje leki-choroba i tak dobrać GKS, aby był skuteczny, efektywny, a jednocześnie nie generował nadmiernego ryzyka wystąpienia działań niepożądanych. To właśnie działania niepożądane wywołują największe obawy pacjentów, którzy albo spotkali się z takim zjawiskiem w swojej rodzinie, wśród znajomych, albo sami byli ofiarą nieprawidłowo dobranej farmakoterapii. Steroidy są lekami bardzo bezpiecznymi - wtedy, gdy osoba, która je stosuje, jest świadoma ich specyfiki, oraz zagrożeń i konieczności personalizacji terapii” – mówi **dr. hab. n. med. Jarosław Woron**, specjalista farmakologii klinicznej, kierownik Zakładu Farmakologii Klinicznej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie.

Fenomen mitów przykrywających fakty

W Polsce, pacjenci każdego dnia ulegają sile reklam suplementów diety, które, jak wiadomo, nie mają jakiegokolwiek działania terapeutycznego, natomiast obawiają się leków, które mają zdefiniowany, ugruntowany, racjonalny, bezpieczny i skuteczny profil działania. Oczywiście pod warunkiem, że są właściwie dobrane. Zdaniem dr Jarosława Woronia, w Polsce mamy ogromny problem z zastosowaniem tzw. farmakoterapii kontekstowej, tj. uwzględniającej cechy pacjenta, jego choroby i kontekst leku. *„Poza dysregulacją w układzie hormonalnym, GSK oskarżane są także o to, że mogą zwiększać ryzyko wystąpienia cukrzycy, przyboru masy ciała lub powodować bardzo często uszkodzenie śluzówki, układu oddechowego czy przewodu pokarmowego. Nic bardziej błędnego, bo mamy dzisiaj takie glikokortykosteroidy, jak mometazon, flutykazon czy leki łączone, które pozwalają na wykorzystanie synergizmu w składnikach leków złożonych po to, aby uzyskać bardzo wysoki, efektywny, skuteczny i bezpieczny profil terapeutyczny przy równocześnie akceptowalnym profilu działań niepożądanych.*

Jesteśmy w stanie to dzisiaj osiągnąć, warunkiem jest tylko prawidłowo dobrana farmakoterapia” – mówi dr Jarosław Woron.

Trzeba mówić o zagadnieniach medycznych wywołujących skrajne emocje

Warto wiedzieć, że choroby polekowe znajdują się w pierwszej dziesiątce przyczyn zgonów. To oznacza, że mamy w Polsce bardzo dużą liczbę farmakoterapii jatrogenizacyjnej, a nawet inwalidyzującej, czyli takiej, w której ta „bomba” w postaci powikłań jest bardziej dla pacjenta dolegliwa niż choroba, przez brak wiedzy, że jest to najczęściej konsekwencja farmakoterapii nieprawidłowo dobranej, narastają mity i skrajne emocje wokół terapii np. glikokortykosteroidami. Tymczasem, prawidłowo dobrane, pozwalają na poprawę jakości życia chorych, umożliwiają zmianę trajektorii wielu chorób, jak astma oskrzelowa, alergiczny nieżyt nosa, choroby neurologiczne. Cykl Debat „Kontrowersje Medyczne” to nowość w kalendarzu wydarzeń Naukowej Fundacji Polpharmy. Spotkania będą odbywać się z udziałem dziennikarzy specjalizujących się w tematyce zdrowotnej, aby rozwiewać mity i stawiać na fakty.

Naukowa Fundacja Polpharmy jest jedną z największych w kraju prywatnych organizacji finansujących projekty badawcze realizowane przez polskich naukowców. Od 23 lat finansuje badania naukowe z dziedziny medycyny i farmacji. Realizując misję Fundacji „Pomagamy Ludziom Nauki”, zarząd określił kluczowe filary działania.

Dzięki nim Fundacja jest bliżej środowiska naukowego, bliżej pacjenta i bliżej zagadnień przemysłu farmaceutycznego. Kolejnym obszarem, w którym Fundacja widzi potencjał realizacji swojej misji, to być bliżej medycznego środowiska publicystycznego, aby tworzyć platformę wymiany wiedzy i informacji, które mają wpływ na poprawę jakości życia społeczeństwa, związanego ze zdrowiem .

Jednym z ważnych działań z tego obszaru jest organizacja cyklu „Kontrowersje Medyczne”, debat z udziałem dziennikarzy. Pierwsze cztery debaty skupią się wokół faktów i mitów dotyczących stosowania sterydów, statyn, antybiotyków i szczepionek. *„Każdego roku planujemy organizację cyklu takich debat z udziałem gości*

poruszających istotne społecznie tematy z obszaru zdrowia - zapowiada **Daniela Piotrowska**, dyrektorka Naukowej Fundacji Polpharmy.

W debacie pt. „Cała prawda o sterydach” udział wzięli eksperci:

prof. dr hab. n. med. Piotr Kuna, specjalista chorób wewnętrznych, alergolog, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych, Astmy i Alergii, UM w Łodzi;

dr hab. med. Adam Kobayashi, prof. uczelni, kierownik Zakładu Farmakologii i Farmakologii Klinicznej Instytutu Nauk Medycznych Wydziału Medycznego - Collegium Medicum Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Moderator, dr hab. n. med. Jarosław Woroń, specjalista farmakologii klinicznej, kierownik Zakładu Farmakologii Klinicznej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie.